

शिवराज राजपत्र

शिवराज नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड: ८ संख्या: १९ मिति: २०८१।१०।०८

भाग-१

शिवराज नगरसभाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीका लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

नेपालको संविधानको धारा २२९ को उप-धारा (२) बमोजिम शिवराज नगरसभाले यो शिवराज नगरपालिका बाल कोष (स्थापना र सञ्चालन) ऐन, २०८१ जारी गरेको छ ।

शिवराज नगरपालिका बाल कोष (स्थापना र सञ्चालन) ऐन, २०८१

नगर सभाबाट स्वीकृत मिति: २०८१।०९।२५

प्रस्तावना

विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको उद्धार, अस्थायी संरक्षण, स्वास्थ्य उपचार, मनोसामाजिक सहयोग, पारिवारिक पुनर्मिलन तथा पुनर्स्थापना गराउनका लागि एक कोष स्थापना गर्न आवश्यक भएकाले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा २ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी शिवराज नगरपालिकाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. कोषको नाम र प्रारम्भ :

- (क) यस ऐनको नाम "शिवराज नगरपालिकाको बाल कोष (स्थापना र सञ्चालन) ऐन, २०८१" रहेको छ ।
- (ख) यो ऐन नगरसभाको बैठकबाट स्वीकृत भए पश्चात प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा :

- (क) "ऐन" भन्नाले सघीय संसदले बनाएको बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५ र शिवराज नगरपालिका बाल कोष (स्थापना र सञ्चालन) ऐन २०८१ भन्ने सम्झनु पर्दछ ।
- (ख) "विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिका" भन्नाले दफा ३ बमोजिमका बालबालिका सम्झनु पर्दछ ।
- (ग) "कोष" भन्नाले दफा ४ बमोजिमको बाल कोष सम्झनु पर्दछ ।
- (घ) "समिति" भन्नाले दफा ७ को उपदफा २ बमोजिम गठित कोष सञ्चालक समिति सम्झनु पर्दछ ।
- (ङ) "नगरपालिका" भन्नाले शिवराज नगरपालिका भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

३. आवश्यकता भएका बालबालिका

- १) यस अर्न्तगत निम्न बालबालिका पर्दछन् :
 - क) बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५ दफा ४८ बमोजिमका बालबालिका,
 - ख) नगर कार्यपालिकाले विशेष संरक्षण आवश्यकता भएका बालबालिका भनी तोकि दिएका अन्य बालबालिका सम्झनु पर्नेछ ।

४. कोषको स्थापना :

- (१) नगरपालिका क्षेत्रभित्र विशेष संरक्षणका आवश्यकता भएका बालबालिकालाई उद्धार, अस्थायी संरक्षण, स्वास्थ्य उपचार, मनोसामाजिक सहयोग, पारिवारिक पुनर्मिलन तथा पुनर्स्थापना गराउने काम समेतका लागि एक बाल कोषको स्थापना गरिएको छ।
- (२) कोषमा देहाय बमोजिमको रकमहरू रहनेछन्:
 - (क) संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय सरकारबाट प्राप्त रकम,
 - (ख) विदेशी सरकार, अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था वा व्यक्तिबाट प्राप्त रकम,
 - (ग) स्वदेशी संघ, संस्था वा व्यक्तिबाट प्राप्त रकम,
 - (घ) अन्य कुनै श्रोतबाट प्राप्त रकम ।
- (३) उपदफा २ (ख) बमोजिम रकम प्राप्त गर्न प्रचलित कानून बमोजिम स्वीकृति लिइनेछ।
- (४) कोषले आफ्ना उद्देश्यसँग मेल खाने संघीय, प्रदेश र स्थानीय सरकारले सञ्चालन गर्ने बाल हेल्पलाईन जस्ता कार्यक्रमसँग समन्वय गरी क्रियाकलाप सञ्चालन गर्नेछ ।

५. कोषको उपयोग :

- (१) कोषको रकम देहायको कामको लागि उपयोग गरिनेछ:-
 - (क) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको पहिचान गर्न,
 - (ख) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको उद्धार गर्न,
 - (ग) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको अस्थायी संरक्षण गर्न,
 - (घ) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको स्वास्थ्य उपचार तथा मनोसामाजिक सहयोग गर्न,
 - (ङ) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको परिवार खोजी गरी पुनर्मिलन तथा पुनर्स्थापना गर्न,
 - (च) दफा ५ को उपदफा १ को (क) देखि (ङ) मा उल्लेखित कार्यसँग सम्बन्धित अन्य आवश्यक कार्य गर्न ।

६. कोषको रकम उपयोग गर्न नपाइने :

सञ्चालक समितिको बैठक भत्ता, खाजा, भ्रमण मसलन्द, छपाई, पत्रपत्रिका, विज्ञापन लगायतका कुनै पनि प्रशासनिक कार्यका निमित्त कोषको रकम खर्च गर्न पाइने छैन। तर नियम ४ बमोजिमको कार्य सम्पादन गर्न लाग्ने यातायातको प्रयोग लगायतका अत्यावश्यक कार्यमा रकम खर्च गर्न यस नियमले बाधा पुर्याएको मानिने छैन ।

७. समितिको गठन :

- (१) कोषको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने कामका लागि एक कोष सञ्चालन समिति रहनेछ
- (२) समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ :
 - (क) नगर उप प्रमुख : अध्यक्ष
 - (ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - सदस्य
 - (ग) नगर कार्यपालिकाले मनोनित गरेको एक महिला सहित दुई जना नगरसभाका सदस्यहरु: सदस्य
 - (घ) सामाजिक विकास समिति संयोजक - सदस्य
 - (ङ) आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख - सदस्य
 - (च) प्रमुख, महिला बालबालिका तथा सामाजिक शाखा/उपशाखा : सदस्य सचिव

८. समितिको काम, कर्तव्य, अधिकार :

- (१) समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:
 - (क) कोष बृद्धिको लागि स्रोतको खोजी गर्ने, आवश्यक रचनात्मक तथा प्रवर्दनात्मक क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्ने,
 - (ख) कोषको रकमको संरक्षण गर्ने,
 - (ग) दफा ४ बमोजिम कोषको रकम उपयोग गर्ने,
 - (घ) कोषमा रहेको रकम खर्च वा वितरणसम्बन्धी मापदण्ड बनाई लागू गर्ने,
 - (ङ) तत्काल खर्च नहुने कोषको रकम अक्षय कोषमा राख्ने वा अन्य क्षेत्रमा लगानी गर्ने सम्बन्धी मापदण्ड बनाई लागू गर्ने,
 - (च) विशेष संरक्षणका आवश्यकता भएका बालबालिकाका क्षेत्रमा काम गरिरहेका वा गर्न इच्छुक संघ, संस्था वा व्यक्तिसँग समन्वय गर्ने,
 - (छ) कोषको आय व्ययको विवरण, लेखा परीक्षण प्रतिवेदन वार्षिक रुपमा कार्यपालिका बैठकमा पेश गर्ने,
 - (ज) समितिबाट गरिने कार्यक्रमको अनुगमन गर्ने वा गराउने,
 - (झ) विशेष संरक्षणका आवश्यकता भएका बालबालिकाको संरक्षणको निम्ति आवश्यक अन्य उपयुक्त कार्य गर्ने, गराउने ।

९. समितिको बैठक र निर्णय :

- (१) कोष व्यवस्थापन तथा सञ्चालक समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ,
- (२) समितिको बैठक अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ,

- (३) समितिको कुल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरू उपस्थित भएमा समितिको बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ,
- (४) समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको अध्यक्षले गर्नेछ । अध्यक्षको अनुपस्थितिमा बालबालिकाको क्षेत्र हेर्ने नगरपालिकाको विषयगत समितिका संयोजकले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ,
- (५) सञ्चालक समितिले सर्वसम्मत्का आधारमा निर्णय गर्नेछ । सर्वसम्मत् नभएमा बहुमतको निर्णयलाई समितिको निर्णय मानिनेछ । सदस्यहरूको मत बराबर भएमा अध्यक्षले निर्णायक मत दिनेछ,
- (६) समितिले आवश्यकता अनुसार कुनै व्यक्तिलाई समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछन् । आमन्त्रित सदस्यदको मताधिकार हुने छैन,
- (७) समितिको निर्णय समितिको सदस्य सचिवले प्रमाणित गरी राख्नुपर्नेछ,
- (८) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य व्यवस्था समितिले आफै निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

१०. सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड :

- (१) नगरपालिका भित्र विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएको बालबालिका छु भनी कसैले समिति समक्ष निवेदन दिन वा लिखित वा मौखिक रूपमा जानकारी गराउन सक्नेछन् ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम जानकारी प्राप्त भएपछि सदस्य सचिवले आवश्यक सोधपुछ गरी यथार्थ विवरण पत्ता लगाउने छन् ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिमको प्रक्रिया पछि विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएको बालबालिकालाई सहयोग आवश्यक छ भन्ने लागेमा निजले समितिको बैठक आव्हान गर्ने छन् ।
- (४) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको निमित्त समितिले देहाय बमोजिमको आर्थिक सहयोगको निर्णय गर्नेछः
 - (क) कोषबाट एक पटकमा बढीमा रु. १०,०००।- सम्म सहयोग गर्न सकिनेछ ।
 - (ख) सहयोग गर्नुपर्ने रकम संभव भएसम्म चेकमार्फत रकम भुक्तानी दिनुपर्नेछ ।
 - (ग) कोषबाट सामान्यतः एक आर्थिक वर्षमा एक जनालाई एक पटक सहयोग गरिनेछ । तर, विशेष स्थितिमा समितिको निर्णयले थप दुई पटकसम्म सहयोग गर्न सकिनेछ ।
 - (घ) विशेष परिस्थितिमा आवश्यकता भएका बालबालिकालाई तत्काल उद्धार, संरक्षण वा उपचार नगरेमा मानवीय क्षति वा गम्भीर परिणाम हुने देखिएमा

सदस्य सचिवको सिफारिसमा अध्यक्षले कोषबाट तत्काल सम्बन्धित बालबालिकाको निमित्त दश हजार रुपैयाँ उपलब्ध गराउन सक्नेछन् ।

(ड) उपदफा (४) को (घ) बमोजिम बालबालिकालाई रकम उपलब्ध गराइएकोमा त्यसरी रकम उपलब्ध गराइए पछि बस्ने समितिको बैठकबाट सो खर्चको अनुमोदन गराउनु पर्नेछ ।

(च) समितिले विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको उद्धार, अस्थायी संरक्षण, स्वास्थ्य उपचार, मनोसामाजिक सहयोग, पारिवारिक पुनर्मिलनका निमित्त आर्थिक सहयोग बाहेकका अन्य कार्यक्रमका निमित्त अलगगै मापदण्ड बनाउन सक्नेछ ।

११. खाताको सञ्चालन :

(१) कोषको रकम समितिले कुनै वाणिज्य बैंकमा खाता खोली जम्मा गर्नु पर्नेछ ।

(२) बैंक खाताको सञ्चालन प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत र लेखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।

१२. कोषको लेखा र लेखा परिक्षण :

(१) कोषको आय व्ययको लेखा नगरपालिकाले अपनाएको नियम बमोजिम राखिनेछ ।

(२) कोषको आय तथा व्ययको लेखापरीक्षण नेपाल सरकारको नियमानुसार हुनेछ ।

१३. रकम फ्रिज नहुने :

प्रचलित कानूनमा जेसुकै लेखिएको भएपनि कोषको रकम आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्म खर्च नभइ बाँकी रहेमा पनि फ्रिज हुने छैन ।

१४. प्रतिवेदन प्रकाशन गर्नुपर्ने :

(१) समितिले आफूले गरेको कामको प्रतिवेदन वार्षिक रूपमा नगर कार्यपालिका समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उप दफा (१) बमोजिमको प्रतिवेदन नगर कार्यपालिकाले वार्षिक रूपमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

१५. अभिलेख राख्ने :

समितिले आफूले गरेको काम कारबाहीहरूको अभिलेख दुरुस्त राख्नु पर्नेछ ।

१६. यो कोषको संचालनको लागि यस ऐन बमोजिम कार्यविधि बनाई लागु गरिने छ ।

१७. शिवराज नगरपालिकाको बाल संरक्षण कोष संचालन कार्यविधि २०७८ खारेज गरिएको छ ।

१८. स्वतः निष्कृत तथा खारेजी :

(१) नगर कार्यपालिकाले उक्त कोषको आवश्यक नठानेमा कोष खारेज गर्न सक्नेछ ।

- (२) उपदफा (१) बमोजिम कोष खारेज भएमा कोषको रकम नगरपालिकामा स्वतः हस्तान्तरण हुनेछ ।
- (३) यस ऐनमा लेखिएका प्रावधान प्रचलित कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म स्वतः निष्कृत हुनेछ ।

आज्ञाले,
बाबुराम पौडेल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत